

תיאום ציפיות עם תלמיד/ה

תיאום הציפיות
מהווה "הסכם למידה".

הכנת מצגת: רונית דינור

תיאום הציפיות לשם מה?

✓ תיאום הציפיות מהווה הסכם המגדיר את כללי ההתנהלות המצופים מהתלמיד/ה ותומך/ת ההוראה

✓ תיאום הציפיות מאפשר לקיים בירור מעמיק של צרכיו של כל אחד מהצדדים, להגדיר ולבסס גבולות ודרכי העבודה (מה ואיך).

עם מה "מגיע/ה" תומך/ת ההוראה למפגש תיאום הציפיות?

אמונות,
תפיסת עולם חינוכית - ערכית

נסיון חיים,
התנסות קודמת בחניכה (?)

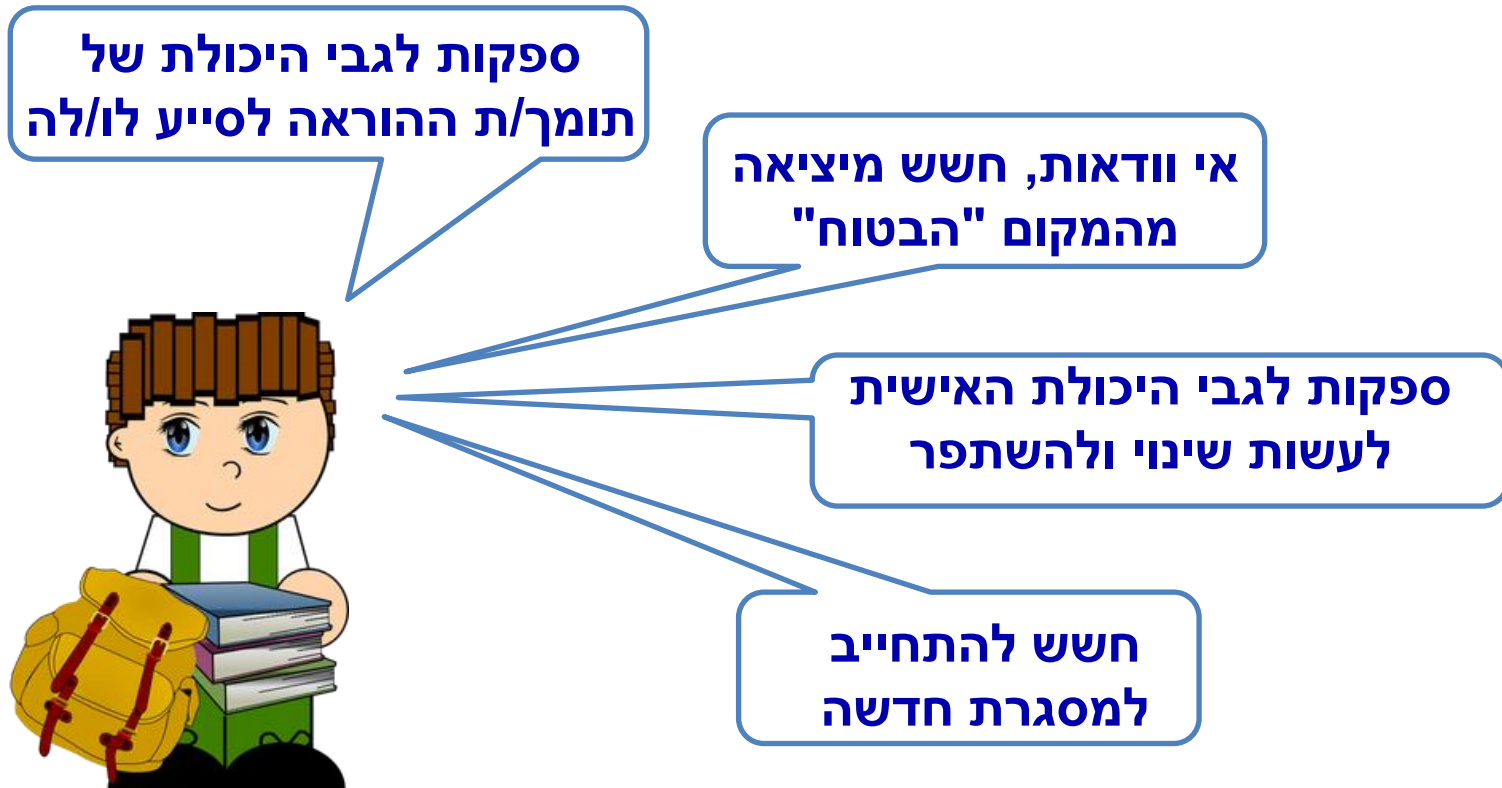
ציפיות מעצמי

לקראת תיאום ציפיות – שאל/י את עצמך

- האם אני מכיר/ה מספיק את התלמיד/ה בכדי להתחיל תהליך תיאום ציפיות? מהן נקודות החוזק שלו/שלה?
- על מנת שהעבודה תזרום במקסימום יעילות ותפוקות - כיצד אני רוצה לראות את הקשר עם התלמיד/ה, במהלך השנה? איך הייתי רוצה שיתנהלו הפגישות?
- כיצד ובאיזו מתודה אעשה את תיאום הציפיות עם התלמיד/ה?
- מהם הקווים האדומים שלי?
- מה צריך לקרות בכדי שאומר בסוף השנה: "הצלחתי"?

רגע לפני תיאום ציפיות – מנקודת מבט של התלמיד/ה:

תנאים להצלחת הסכם תיאום ציפיות

- שיחת תיאום ציפיות לא יכולה להיערך במפגשים הראשונים של התלמיד/ה עם תומך/ת ההוראה, מאחר ויש צורך קודם לבסס את ההיכרות והקשר.
- תיאום ציפיות דורש יחסי אמן בין התלמיד/ה ותומך/ת ההוראה. התלמיד/ה צריך/ה להרגיש שהתמיכה והרצון לסייע לו/ה להגיע ליעדים שייבחרו, אכן אמיתי.
- ✓ כדאי ששיחת תיאום הציפיות תהיה חוויתית.
- ✓ תיאום ציפיות דורש מתומך/ת ההוראה להיות עקבי/ת במכוונות להשגת היעדים.
- ✓ כל יעד שיקבע בתיאום הציפיות, חייב להיות מתורגם לתכנית עבודה מדורגת !.

תנאים להצלחת הסכם תיאום ציפיות

מה יחשב בעיני, כחונך/ת, הצלחה
של מפגש תיאום הציפיות?

מהם הקשיים הצפויים לי כתומך/ת
הוראה? איך אתמודד איתם?

שיחת תיאום הציפיות נשענת על היכרות מקדימה. ☀

על תומכ/ת ההוראה להיות מודע/ת מראש, לציפיות שיש לו/לה ☀

מהתלמיד/ה ומעצמו/ה.

חשוב להגיע מוכן/ה ולהשתדל להיות ברור/ה ככל האפשר בעת. ☀

השיחה עם התלמיד/ה, ולומר בבירור את הדגשים החשובים לו/לה.

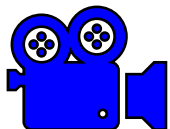
מומלץ לפתוח את "הסכם תיאום הציפיות" מידי פעם, על מנת לוודא ☀

שהדברים שהוחלט לגביהם, אכן מתבצעים.

תיאום ציפיות ניתן לקיים באמצעות מתודות מגוונות:

על מנת שתהליך תיאום הציפיות לא יהפוך למפגש פורמלי של הכנת רשימת כללי התנהגות, מותר ואסור, חשוב להפוך את השיחה לחוויה נעימה. לשם כך כדאי להיעזר במתודה מעניינת ולא צפויה, מבחינת התלמיד/ים.

בהמשך - הצעות לשיחות תיאום ציפיות, במתודות מגוונות: ←

תיאום ציפיות באמצעות בניית תסריט

משימה אישית 1:

- אילו היית מתבקש/ת להכין סרטון של 3 דקות המשקף את היכולות והמיומנויות החברתיות והלימודיות שלך **כיום**.
- מה היית מראה בסרט? על מה היית שם דגש?

משימה אישית 2:

- אילו היית מתבקש/ת להכין סרטון נוסף של 3 דקות המשקף את היכולות והמיומנויות החברתיות והלימודיות שלך **בתום** שנה"ל.
- במה הסרט יהיה שונה מהתסריט שכתבת על עצמך כיום?

שיחה (לאחר שהתלמיד/ה מציג/ה לחונך/ת את מה שכתב/ה):

- מה ההבדל בין שני התסריטים? על כדאי לשים לב?
- מה הכי חשוב לך, שיקרה במהלך השנה, בכדי לממש את התסריט של סוף השנה?
- מה זו הצלחה? איך היא באה לידי ביטוי? (דוגמאות ספציפיות)
- במה ובמי תלויה ההצלחה?
- לאיזה כלים ומיומנויות הינך זקוק ברמה האישית על מנת להצליח?
- למה היית מצפה ממני, כחונך/ת?

תיאום ציפיות באמצעות חפצים

(הפעילות דורשת כושר הפשטה ומתאימה לכתות הגבוהות)

שלב א'

מפזרים על הרצפה מבחר של כלי עבודה, או תמונות של כלי עבודה. מבקשים מהתלמיד/ה לבחור 2-3 כלי עבודה, "שיוכלו" לסייע לו או לה להצליח והשתפר במסגרת המפגשים עם החונך/ת.

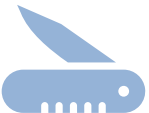
שלב ב'

לבקש מהתלמיד/ה לספר על הסיבה לבחירת כלי העבודה הספציפים, ועל אופן ההפעלה שלהם, מה נדרש על מנת להפיק מהם את המקסימום.

שלב ג'

לברר האם ניתן להגיע להסכמות לגבי מהות המפגשים שיתקיימו במהלך השנה. (אילו פעולות התלמיד/ה מוכן/ה לעשות ומה מצופה מהחונך/ת לעשות על מנת לקדם את התלמיד/ה להצלחה).

לנסח ביחד 3 - 4 כללים.

תיאום ציפיות בין התלמיד/ה לחונכ/ת באמצעות ציור כפות רגליים

א. שאלת פתיחה:

שמעת פעם את הביטוי: "ללכת ברגל ימין"? מה משמעותו?

ב. משימה:

- לתת לתלמיד/ה ציור של מס' זוגות של כפות רגלים.
- לבקש מהתלמיד/ה לחשוב מהם לדעתו/ה הצעדים הראשונים שכדאי לעשות, על מנת שהמפגשים יהיו משמעותיים. לרשום על הציור של כפות הרגלים.

ג. שיחה:

- מה המטרה שלך? לאן את/ה היית רוצה להגיע?
- אילו קשיים את/ה צופה בדרך? כיצד אוכל לעזור לך לצעוד בבטחה, ולהתגבר עליהם?
- האם חשוב לך שנלך בדרך הזו ביחד? מדוע?
- האם מתוך העקבות נוכל לגבש כללי הליכה/תנועה שיסייעו לנו להגיע אל המטרה?
- מתי את/ה מציע/ה לעצור ולבדוק אם אנחנו במסלול כפי שתכננו?

הערה: באופן דומה ניתן לעשות את הפעילות עם ציור של סולם. ולהתייחס לרשום על שלבי הסולם.

תיאום ציפיות באמצעות פרח המשאלות

- מהם 6 הדברים שהיית רוצה שיקרו השנה במסגרת המפגשים שלנו (חונך/ת ותלמיד/ה)?
- עם איזה עלה כותרת היית רוצה שנתחיל? ומה לגבי העלים האחרים (סדרי עדיפויות)
- מה צריך לעשות על מנת שהפרח ישאר פורח כל השנה? (בניית מדדי הצלחה ריאליים)
- כיצד אני אוכל לעזור לך להצליח?(ציפיות מהחונך/ת)

אפשר לעשות פעילות זו בדרך נוספת: התלמיד יצייר את כך ידו וירשום בכל אצבע...

תיאום ציפיות באמצעות ברכת הצלחה לתחילת הדרך

ברכת הצלחה:

תמיד יש לדעת כי להצליח בכל יכול רק אדם החושב כי הוא יכול.

בעולם חשובה מאוד הצלחה,

כי מביאה היא איתה הרבה שמחה.

ותמיד יש לדעת כי להצליח בכל

יכול רק אדם החושב כי הוא יכול.

אדם - לקפוץ גבוה הוא יכול.

יכול גם לחצות את מדבר החול.

יכול הוא לגבור ולהשיג ניצחון.

וכל זאת תלוי במידת האמונה והרצון.

לכן חשוב שכל אדם יבין,

כי רק אדם החושב כי הוא יכול – אכן יכול.

מהי הצלחה בעיניך?

מהי יחשב כהצלחה בעיניך?

האם הצלחה היא יחסית לאדם עצמו או יחסית לאחרים?

מה הקשר בין הצלחה לשמחה? מדוע הצלחה מביאה שמחה?
דוגמאות

האם מספיקה תחושת מסוגלות? והיכן המיומנויות? והידע?
והמאמץ? אם כך? מה חשוב לך שנלמד במהלך שנה זו? במה נתמקד?

מדבר החול = קשיים. באילו קשיים אנו עלולים להיתקל בדרך להצלחה? במה אני (התומך/ת) יכולה לסייע?

מהו הדבר שחשוב לך והיית רוצה לעשות ולהצליח בו השנה?
למה את/ה זקוק/ה לשם כך?

מה כדאי לעשות במהלך המפגשים, על מנת למקסם את תחושת המסוגלות והאמונה ביכולת שלך, ולהצליח באופן מעשי?

- 1 - לחלק את הברכה ללא ההדגשות והצבעים. לבקש מהתלמיד/ה להתייחס למילה/שורה אחת משמעותית...
- 2 - שיחה על המילים שהתלמיד/ה בלר/ה ועל המילים המסומנות. (דוגמא לשאלות מנחות בצד שמאל של העמוד).
- 3 - לבדוק האם ניתן להגיע להסכמות, למכוונות ולאחריות למימוש הצלחה אישית שהתלמיד/ה בוחר/ת.
- 4 - את הדברים אפשר לרשום על פתק. זה יכול להישמר למפגש סוף השנה, וגם כבסיס לדיאלוג במהלך השנה...

תיאום ציפיות באמצעות בחירת תמונה

(הפעילות דורשת כושר הפשטה ומתאימה לכתות הגבוהות)

- לבקש מהתלמיד/ה לבחור תמונה אחת המתארת לדעתו/ה את הדרך או המסלול שעליה לעבור עם החונך/ת, על מנת להצליח?
- לאחר בחירת התמונה מנהלים שיחה – (שאלות לדוגמא בשקפים הבאים)

לשים לב שבכל תמונה יש נקודת מבט שונה של ההולך במסלול. בכל תמונה יש "סכנות" אחרות, שניתן להסיק מהן לגבי הקשיים הצפויים במציאות. השיחה על הקשיים, היא התשתית לתיאום הציפיות:

דוגמא לשאלות:

1. לאן מוביל המסלול בתמונה שבחרת? (מהן המטרות? לאן את/ה רוצה להגיע?)
2. האם את/ה מכיר/ יודע את הדרך? (איך ומי יסייע לך לצלוח את המסלול הנכון?)
3. האם מישו יכול להצטרף אליך למסע/לטיול? (לואדא שהמסע הזה הוא של שניים: תלמיד/ה ותומכ/ת הוראה) מדוע זה כדאי/חשוב?
4. מה רואים לאורך המסלול, שיקל על ההליכה? (הנוף, האור, הצמיחה = במי ניתן להיעזר ולהסתמך במסגרת החינוכית).
5. על מה צריך להתבונן ולשים לב לאורך ההליכה בשביל? (איפה נקודות החוזק של התלמיד/ה והיכן הנקודות לשיפור)
6. אילו **מכשולים*** או קשיים צפויים בדרך? (מה יהיה לך הכי קשה במהלך המפגשים המשותפים?)
7. לאן בדיוק אנחנו רוצים להגיע? (לברר מהו התהליך הצפוי ומהי המטרה)
8. מה מחכה לנו בסוף המסלול? איך נדע שהגענו לסוף המסלול? (מה יחשב בעיני התלמיד/ה הצלחה בסוף השנה? הגדרת מדדים ברורים ומדידים)
9. מה זו הצלחה? הצלחה של מי? באיזה היבט (אישי? לימודי...)?

*** שאלות לגבי המכשולים (הקשיים) הצפויים בכל אחד מהמסלולים בשקף הבא.**

בהתייחס לשאלה 6 – מכשולים/קשיים:

לשים לב שבכל תמונה יש נקודת מבט שונה של ההולך במסלול. בכל תמונה יש "סכנות" אחרות, שניתן להסיק מהן לגבי הקשיים הצפויים במציאות:

תמונה 1 – מסלול קשה להליכה. אי אפשר לראות את האופק. קשה לעשותו לבד.

תמונה 2 – מכשול של מים מאד קשה להליכה, ולא מאפשר לסטות ולשנות תכניות במקרה הצורך.

תמונה 3 – הליכה בשביל ישר ופתוח. זה יכול להיות מתעתע. יוצר אשליה שהכל יפה ונהדר. אבל משדר הרבה בדידות.

תמונה 4 – נוף פסטורלי, מדברי במקביל לפירמידות. לא ברור לאן הוא מוביל. האם הליכה בתנאי מדבר דורשים ציוד מיוחד?

תמונה 5 – הליכה קשה בשלג שדורשת מהגולש מיומנויות של הליכה. האם ההגעה קדימה להר קשה מידי להשגה?

תמונה 6 – דרך מתפתלת בנוף יפה, אולם, לא ברור מה אורכה ומה יש בסופה.

"ההצלחה היא סך כל המאמצים

הקטנים שנעשים יום אחר יום"

(רוברט קולlier)